

ETELÄ-KARJALAN VIRKISTYSALUESÄÄTIÖ SR
c/o Mitra Imatran Rakennuttaja Oy
Virastokatu 2
55100 Imatra
puh. 05-235 2800

ETELÄ-KARJALAN VIRKISTYSALUESÄÄTIÖ SR
Y-tunnus 0835048-6

Pien- ja mikroyritysjärjestyksen mukainen

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

1.1.2021 - 31.12.2021

Tilinpäätös on säilytettävä 31.12.2031 asti.

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

Toimintakertomus	1 - 22
Tuloslaskelma	23
Tase	24-25
Liitetiedot	26
Päiväys, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	27-28
Käytetyt kirjanpitokirjat	29

Tilinpäätös on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä eli 31.12.2031 asti (KPL 2:10.1§).

Tilikauden tositeaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt eli 31.12.2027 asti (KPL 2:10.2§).

Tilinpäätöksen laati:
Mitra Imatran Rakennuttaja Oy
Virastokatu 2
55100 Imatra

TOIMINTAKERTOMUS 2021

Etelä-Karjalan Virkistysalueesäitiö SR

Etelä-Karjalan virkistysalueesäitiö
Virastokatu 2, 55100 Imatra

Sisälllys

ETELÄ-KARJALAN VIRKISTYSALUESÄÄTIÖ SR.....	- 2 -
Yleiskuvaus vuodesta 2021.....	- 2 -
Virkistysaluesäätiön toiminta-alue.....	- 3 -
SÄÄTIÖN HALLINTO JA ORGANISAATIO.....	- 3 -
Henkilöstö ja toimitilat.....	- 4 -
Taloushallinto.....	- 5 -
Tilintarkastaja.....	- 5 -
SÄÄTIÖN VIRKISTYSALUEET.....	- 5 -
Säätiön omistamat virkistysalueet.....	- 5 -
Sopimuskohteet.....	- 6 -
Virkistysalueiden palvelut.....	- 7 -
Alueiden huolto ja kunnossapito, yhteistyökumppanit.....	- 7 -
Metsän-, luonnon- ja ympäristöhoito.....	- 9 -
Pyörälautta Rasti.....	- 9 -
Virkistysalueiden käyttäjät.....	- 10 -
Säätiön järjestämät tapahtumat, huomioonosoitukset.....	- 11 -
KEHITTÄMINEN, TULEVAISUUDEN SUUNNITTELU JA HANKETOIMINTA.....	- 12 -
Hiitolanjoen patojen purku ja ennallistusprojekti.....	- 12 -
Tulevaisuustyöskentely.....	- 13 -
EU-hankkeet.....	- 13 -
TIEDOTTAMINEN.....	- 16 -
LÄHIPIIRI.....	- 17 -
KONSERNI - TYTÄRYHTIÖT.....	- 17 -
Hiitolanjoen Voima Oy.....	- 17 -
Virtaankosken Voima Oy.....	- 18 -
TULEVA TOIMINTA JA RISKIT.....	- 19 -
TALOUS.....	- 21 -
Tilikauden tulos.....	- 22 -
Tase.....	- 22 -

Kannen kuvat:

Rasti-lautta *Mikko Nikkinen*

Kangaskosken patoalue valmiina Hanna Ollikainen

ETELÄ-KARJALAN VIRKISTYSALUESÄÄTIÖ SR

Säätiön toiminnan tarkoituksena on turvata säätiön toiminnassa mukana olevien kuntien asukkaiden virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajankäyttöön soveltuvien alueiden käyttömahdollisuudet Etelä-Karjalassa. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö hankkii omistukseensa maa- ja vesialueita ja järjestää kuntien asukkaille virkistys- ja vapaa-ajankäyttöön soveltuvia palveluja luontoympäristössä.

Säätiön toiminnan alkuvaiheen aluehankintojen jälkeen säätiön tärkeintä toimintaa on virkistysalueiden palveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen sekä palveluista tiedottaminen. Säätiö osallistuu myös luonnon virkistyskäytön yleiseen kehittämiseen, luontomatkailun edistämiseen sekä retkeilymahdollisuuksista tiedottamiseen Etelä-Karjalassa.

Yleiskuvaus vuodesta 2021

Kuluneena vuonna Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö toteutti tavoitteiden mukaista toimintaa kustannustehokkaasti ja näkyvästi monesta lähteestä tulevien rahoitusten avulla ja yhteistyössä useiden yhteistyökumppanien kanssa.

Virkistysalueet, retkisatamat ja retkikohteet olivat edelleen asukkaiden ja matkailijoiden käytössä vilkkaasti. Jatkonut koronatilanne on lisännyt ihmisten kiinnostusta retkeilyyn ja luonnossa liikkumiseen. Säätiön omistamia ja hallinnoimia retkikohteita huollettiin ja rakenteisiin tehtiin tarvittavia pieniä kunnostuksia kuntien perusrahoituksella. Uutena tehtävänä Virkistysaluesäätiö sai kunnilta tehtäväkseen hallinnoida Pyörälautta Rastin liikennöintiä Saimaan saaristoreitillä.

Hankerahoituksia hyödynnettiin monipuolisesti. Maakunnallisen vuodesta 2019 toteutettu retkeilyn investointihanke saatiin päätökseen. Hankkeessa tehtiin retkeilyrakenteita ja opastauluprojekteja kaikkiin kuntiin. Muita yleishyödyllisiä investointihankkeita säätiö toteutti Hiitolanjoen Kangaskoskella, läntisellä Saimaalla ja Kuolimolla sekä käynnisti Lappeenrannassa hankkeen Karhusaaren retkeily-palvelujen kehittämiseksi.

Palvelujen kehittämistä toteutettiin myös Metsä-hallituksen johtamassa Life-ohjelmassa sekä Pyörälautan kunnostamisen investointihankkeissa.

Matkailun kehittämistoimenpiteitä toteutettiin Ketjureaktio-pyörämatkailuhankkeessa sekä Suvorovin reitit -kulttuurimatkailuhankkeessa.

Hiitolanjoen mittavassa ennallistusprojektissa käynnistyi pitkään valmisteltu toteutusvaihe. Kangaskosken pato purettiin ensimmäisenä kolmesta säätiön omistukseen ostetusta padosta. Hiitolanjoen voimaloiden hankinnan ja padonpurkuprojektien kautta säätiö on saanut kokemusta ja näkyvyyttä lohikalojen vaellusreittien avaajana.

Hallitus kokoontui toukokuussa Hiitolanjoella ja tutustui Kangaskoskeen.

Kuva Hanna Ollikainen

Virkistysaluesäätiön toiminta-alue

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön toiminta kattaa koko maakunnan alueen ja toimintaa rahoittavat kaikki 9 kuntaa.

Säätiön perustajakunnat ovat **Lappeenranta, Imatra, Joutseno ja Taipalsaari** (1990).

Muut kunnat tulivat mukaan säätiön toimintaan

Savitaipale (1998), **Suomenniemi** (2001), **Rautjärvi** (2002), **Ruokolahti** (2003), **Parikkala** (2007) ja **Luumäki** (2008). **Lemi** (2013).

Joutseno yhdistyi Lappeenrantaan 2009 ja Suomenniemi liittyi Mikkelin kaupunkiin 2013.

SÄÄTIÖN HALLINTO JA ORGANISAATIO

Hallitus

Säätiön toiminnasta vastaa hallitus, johon säätiön toiminnassa mukana olevat kunnat nimeävät edustajat vaalikausittain. Vuoden 2021 kuntavaalien jälkeen Virkistysaluesäätiölle nimettiin uusi hallitus. Hallituksen toimintakausi kestää vuoden 2025 kuntavaaleihin saakka.

Väistyvä hallitus piti kaksi kokousta (kaksi kokousta: maaliskuu- ja toukokuussa)

Nimejäkunta	Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtainen Varajäsen
<u>Imatra</u>	Ilkka Nokelainen (pj)	Ilpo Ilves
<u>Lappeenranta</u>	Irmeli Roste	Marjatta Turunen
	Virpi Valkeapää	Janita Kronqvist
<u>Lemi</u>	Matti Tapanainen	Jarmo Tölski
<u>Luumäki</u>	Marja Laari	Kati Honkio-Saareks
<u>Parikkala</u>	Hanna Kaijansinkko	Kerttu Friman-Nummila
<u>Rautjärvi</u>	Josefina Nissilä	Liisa Terävä
<u>Ruokolahti</u>	Mika Vanhatalo	Pekka Kaski
<u>Savitaipale</u>	Merja Pusa	Kari Koririnta
<u>Taipalsaari</u>	Kimmo Kylämies (vpj.)	Johannes Moiso

Kuntavaalien jälkeen nimetty hallitus (kolme kokousta: elo-, loka- ja marraskuussa)

Nimejäkunta	Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtainen varajäsenet
<u>Imatra</u>	Ilkka Nokelainen (pj)	Tomi Menna
<u>Lappeenranta</u>	Marjatta Turunen (vpj)	Irmeli Roste
	Paavo Alander	Risto Pietiläinen
<u>Lemi</u>	Matti Rajantie	Seppo Talka
<u>Luumäki</u>	Päivi Kärmeniemi	Galina Punkkinen
<u>Parikkala</u>	Sami Mylly	Kerttu Friman-Nummila
<u>Rautjärvi</u>	Minna Rasimus	Tapani Hämäläinen
<u>Ruokolahti</u>	Heidi Kyrrö	Juhani Liimatta
<u>Savitaipale</u>	Jarmo Peltonen	Kari Kotirinta
<u>Taipalsaari</u>	Kimmo Kylämies	Leea Ohtamaa

Työvaliokunta

Säätiön sääntöjen mukaan hallituksen kokousten valmistelua ja päätösten toimeenpanoa sekä säätiön juoksevia asioita hoitaa työvaliokunta, johon kuuluvat asemansa puolesta hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 1-2 muuta jäsentä.

Työvaliokunnan puheenjohtajana toimii hallituksen puheenjohtaja Ilkka Nokelainen, joka jatkoi myös uuden hallituksen puheenjohtajana. Kesään asti työvaliokunnan jäsenet olivat varapuheenjohtaja Kimmo Kylämies sekä hallituksen jäsenet Irmeli Roste ja Mika Vanhatalo.

Uusi hallitus nimesi työvaliokuntaan varapuheenjohtaja Marjatta Turusen lisäksi Kimmo Kylämiehen ja Minna Rasimuksen. Hallituksen kokousten välillä toimitusjohtaja keskustelee puheenjohtajan ja työvaliokunnan kanssa säätiön ajankohtaisiin asioihin liittyvistä kysymyksistä.

Hallituksen vaihto toteutui 30.8. Sarviniemessä, missä päästiin tutustumaan Pidä Saaristo Siistinä ry:n upouuteen Roope-Saimaa -huoltoalukseen.

Kuva Hanna Ollikainen

Henkilöstö ja toimitilat

Toimitusjohtaja Hanna Ollikainen MMM (metsänhoitaja) on hoitanut säätiön asiamiehen tehtäviä syksystä 2003 asti, säätiön työntekijänä 1.5.2004 lähtien. Säätiön toimitusjohtaja Ollikainen toimii hallituksen ja työvaliokunnan sihteerinä sekä hoitaa yhteydet sidosryhmiin, edustaa virkistysaluesäätiötä eri tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä ja muiden tahojen hallinnoimissa hankkeissa, jotka liittyvät virkistysaluesäätiön toimialaan. Toimitusjohtaja vastaa Hiitolanjoen projektista sekä toimii projektipäällikkönä eräissä säätiön hallinnoimissa EU-projekteissa.

Virkistysaluekoordinaattori Mari Matikainen on työskennellyt säätiön projektitehtävissä 2014, 2017 ja vuodesta 2020 vakituisesti. Virkistysaluekoordinaattorin tehtävä perustettiin säätiölle vuoden 2020 alusta. Virkistysaluekoordinaattorin tehtävää hoitaa Mari Matikainen, jonka työnkuvaan kuuluu pitää yhteyksiä kuntiin ja säätiön yhteistyökumppaneihin päin virkistysalueiden hoitotyössä, vastata retkeilyseurien päivityksistä sekä koordinoita investointihankkeiden toteutusta yhdessä kuntien kanssa. Projektitehtävät ja hankerahoitus ovat täydentäneet Matikaiselle 100 % työajan.

Projektipäällikkö Soile Lehtinen, Suvorov-hanke. Hankkeessa 100 % työaika.

Projektipäällikkö Matti Moller, Ketjureaktio-hanke. Hankkeessa 100 % työaika.

Projektiasiantuntija Mikko Europaeus selvittää ja suunnittelee Kangaskosken alueen museosuunnitteluhankkeessa 50 % työajalla.

Hankkeissa tuntitöinä ovat olleet avustamassa Essi Lampi, Ulla Liukkonen ja Marja Kurkaa.

Harjoittelijat Vuoden 2021 keväällä Virkistysaluesäätiöllä oli harjoittelijana luonto- ja ympäristöalan opiskelija Sanna Inkinen. Elo-lokakuussa harjoittelijana oli luontoalalle opintoihin suuntaava Jenni Husu. Lisäksi säätiölle tuli koulutussopimuksen kautta Saimaan ammattiopisto Samposta luonto- ja ympäristöalan opiskelija Renja Tankka. Harjoittelijoiden ja koulutussopimuksella säätiöllä työskennelleen opiskelijan ohjaamisesta vastasi virkistysaluekoordinaattori Mari Matikainen.

Toimisto ja säätiön osoite

Virkistysaluesäätiön toimisto sijaitsee Imatran kaupungintalon 3. kerroksessa, osoite on Virastokatu 2, 55100 Imatra. Virkistysaluesäätiö vuokraa kahta toimistohuonetta, joista toinen on projektipäälliköiden käytössä. Vuonna 2021 Virkistysaluesäätiön työntekijät tekivät paljon etätöitä jatkuneen koronatilanteen ohjeistuksen mukaisesti.

Taloushallinto

Säätiön taloushallinto ostetaan Mitra Oy:ltä. Mitra vastaa palkanmaksusta, laskujen maksusta ja laskuttamisesta sekä kirjanpidosta ja tilinpäätöksen laatimisesta. Laskujen tarkastus ja hyväksyminen hoidetaan sähköisesti. Säätiön rahaliikenne tapahtuu perustoiminnan osalta Etelä-Karjalan Osuuspankin käyttötilillä, Hiitolanjoen projektin rahoitukseen saadut avustukset ovat Oma-Säästöpankin käyttötilillä.

Tilintarkastaja

Säätiön tilintarkastajana toimii Price WaterhouseCoopers Oy, jossa päävastuullinen tarkastaja on KHT Päivi Värjä. Varatilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö Price Waterhouse Coopers Oy.

SÄÄTIÖN VIRKISTYSALUEET

Säätiön omistamat virkistysalueet

Virkistysaluesäätiö on hankkinut alueita maakunnan asukkaiden yleiseen virkistyskäyttöön. Nykyisin säätiöllä on omistuksessaan Saimaalla yhteensä 6 saarikohdetta ja 3 ranta-aluetta.

Saimaan vesistön ulkopuolella merkittävin kohde on Hiitolanjoen molemmin puolin sijaitseva virkistysalue Rautjärvellä sekä lintutornit Pien-Rautjärvellä Parikkalassa (kaksi kohdetta).

Vuonna 2019 Virkistysaluesäätiö osti Kangaskosken ja Ritakosken voimalat ja kiineistöt omistavan Hiitolanjoen Voima Oy:n osakkeet. Säätiö omistaa Hiitolanjoella myös Lahnasenkosken voimalan, jonka hankki vuonna 2017 Vantaan Energialta.

1.6. tehtiin Rasti-lautalla retki Ilkonsaareen. Mukana oli Luovi-opiston opiskelijoita, jotka osallistuivat retkikohteiden kevätsiivoukseen ja puuhuoltoon.

Kuva Hanna Ollikainen

Etelä-Karjalan virkistysaluepäätöksen maaomaisuus on 31.12.2021:

Omat alueet	Kunta	Hankinta- vuosi	Pinta-ala	Kauppahinta	Saatu valtion- avustus (€)
Ilkonsaari	Taipalsaari	1990	19,1 ha	290 124 €	87 037
Satamosaari	Joutseno	1991	4,2 ha	97 549 € saunamökki)	42 869
		1998	5,5 ha	42 047 €	21 023
		2000	0,7 ha	2 195 €	1 098
Päihäniemi	Taipalsaari	1993	30,1 ha	151 369 €	75 685
Ruuhonsaaret	Taipalsaari	1995	76,8 ha	(yksi kauppa)	206 030
Rastinniemi	Taipalsaari	1995	8,5 ha	412 060 €	
Hietasaari	Taipalsaari	1999	1,3 ha	6 728 €	3 364
Hiitolanjoki alueen myynti Lahnasenkoski	Rautjärvi	2004	33,1 ha	100 000 €	30 000
		2013	- 0,8 ha	(1 500 €)	
		2017	0,57 ha	* x €	-
Ritakoski	Rautjärvi	2019		* x €	1 100 000
Kangaskoski	Rautjärvi	2019		* x €	
Palosensaari	Suomenniemi	2005	0,9 ha	9 000 €	2 700
Huuharanta	Ruokolahti	2007	5,6 ha	51 000€	15 300
Pohjanranta	Parikkala	2007	0,7 ha	5 000 €	1 500
Tarassiinlahti (lahjoitus)	Parikkala	2007	2,9 ha	5 600 €	1 680
		2017	1,05 ha	-	-
Pullikainen	Lappeenranta	2010	6,0 ha	70 000 €	21 000
Yhteensä			195,4 ha	1 291 172 + x €	1 609 285 €

* Kauppahintaa ei saa antaa julkisuuteen (kauppakirjan ehto)

Sopimuskohteet

Omien alueiden lisäksi säätiö on hankkinut virkistysalueita ja retkitukikohtia sopimuksilla. Pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla on vuokrattu Metsähallitukselta 7 ha Sarviniemen Taipalsaarella, alueet Kuolimolta Savitaipaleella; Lepänkannon ranta Lääkäriseura Duodecimilta ja rantautumispaikka Suomensalon saaresta Metsähallitukselta sekä Tornator Oy:n kanssa on sopimus Valkjärven (Heinlahden) laavukohteesta yleisessä käytössä retkeilyyn metsästyskauden ulkopuolella.

Lisäksi säätiö ylläpitää laavuja Lappeenrannan kaupungin alueella Lappeenrannan seurakunta-yhtymältä vuokratuilla alueilla Ruohosaassa ja Karhusaassa. Kempin laavu Vilkkjärvellä ja Hämmäuteensuon laavu sijaitsevat Lappeenrannan kaupungin maalla. Uusimmat sopimuskohteet ovat Lemminkäisen kunnan omistuksessa olevat rantakohteet Mielakanranta ja Monnonlahti Pien-Saimaalla.

Muukonsaaren retkikeskus

Säätiöllä on toistaiseksi voimassa oleva hallintaoikeus Lappeenrannan kaupungin Muukonsaaren leirikeskukseen. Leirikeskuksen vuokratuloilla on tavoitteena kattaa alueen ylläpito, mutta toistaiseksi vuokrauskäyttö on ollut vähäistä. Suurin syy on sijainti saarella, ja tähän on haettu ratkaisua suunnittelemalla lauttaylitystä Muukonsalmen yli saareen. Muukonsaaren sijainti lähellä Joutsenon satamaa ja Saimaan selkien äärellä tarjoaa paljon kehittämismahdollisuuksia.

Sarviniemi

Sarviniemen alue on vuokrattu Metsähallitukselta vuosille 2017-2037. Sarviniemeen valmistui keuhällä 2020 retkeilykatokset, jotka mahdollistavat monenlaisia tapahtumia ja mm. koulukäyttöä.

Katosten käyttö onkin ollut hyvin vilkasta ja etenkin ryhmävierailuiden osalta katosten käytön organisointia tulee selkiyttää.

Sopimusten perusteella ylläpidettävät alueet ja kohteet 31.12.2021:

Sopimuksin hankitut kohteet	Kunta	Sopimuskumppani, / alueen omistaja	Vuokrasopimus voimassa
Lepänkanto	Savitaipale	Suomalainen lääkäriseura Duodecim	2000-2025
Valkjärvi ja Riitjärvi	Ruokolahti	Tornator Oyj	2016- toistaiseksi
Ruohosaari	Lappeenranta	Lappeenrannan srk-yhtymä	31.12.2025 asti
Karhusaari	Lappeenranta	Lappeenrannan srk-yhtymä	31.12.2025 asti
Suomensalo	Savitaipale	Metsähallitus	2006-2026
Kempin laavu	Lappeenranta	Lappeenrannan kaupunki	toistaiseksi
Hämmäauteensuo	Lappeenranta	Lappeenrannan kaupunki	toistaiseksi
Salpalinjan kohteet Hostikan alueella (entinen Ylämaa)	Lappeenranta	Senaattikiinteistöt	toistaiseksi
Monnonlahti ja Mielakanranta	Lemi	Lemin kunta	2013-2020
Muukonsaari	Lappeenranta	Lappeenrannan kaupunki	2015-toistaiseksi
Sarviniemi	Taipalsaari	Metsähallitus	2017 - 2037

Virkistysalueiden palvelut

Kaikki säätiön virkistysalueet on varustettu retkeilijöitä palvelevilla rakenteilla. Satamosaassa on kaksi saunaa, Hietasaassa ja Ruuhonsaassa on myös saunat. Muissa kohteissa on grillikatoksia, laavuja ja nuotiosijoja. Käymälä on tärkeä palvelu, joka onkin jokaisessa kohteessa ja isommilla alueilla useita. Tarassiinlahdella ja Pohjanrannalla on lintutornit.

Liikuntaesteisille liikkumista helpottavia rakenteita on Sarviniemessä, Satamosaassa, Ilkonsaassa ja Hiitolanjoen Kangaskoskella. Pien-Rautjärven lintutornien alatasanteelle pääsee pyörätuolilla, näissä kohteissa on myös inva-mitoituksen mukaiset tilavat käymälät. Vastaavat käymälät on myös Päihäniemen ja Lepänkannon alueilla, joissa maasto on melko tasaista ja kovapohjaista kangasmaata. Vuonna 2021 Virkistysaluesäätiö aloitti yhteistyön LAB amk:n kanssa esteettömän luontomatkailun suunnittelussa erityisesti Sarviniemessä ja Hiitolanjoella.

Retkisatamista laitureita on Satamosaassa, Ilkonsaassa, Ruuhonsaassa ja Pullikaisensaassa, sekä sopimuskohteista Karhusaassa ja Muukonsaassa. Sarviniemessä on Taipalsaaren kunnan omistama pienvenesatama.

Alueiden huolto ja kunnossapito, yhteistyökumppanit

Alueiden huollosta on tehty eri yhteistyökumppaneiden kanssa pitkäaikaiset sopimukset, joiden perusteella alueiden huolto toteutui aikaisempien vuosien tapaan. Virkistysaluekoordinaattori pitää tiiviisti yhteyttä kohteiden yhteistyötahojen kanssa kohteiden huoltoasioista.

Pidä Saaristo Siistinä ry on Saimaan retkisatamien huoltajana merkittävä yhteistyökumppani. PSS ry investoi uuteen tehokkaaseen huoltoalukseen vuonna 2021. Huoltoalus kiersi säätiön retkisatamat parin viikon välein. M/s Roope-Saimaan miehistön tehtäviin sisältyy alueen yleissiistiminen, saunojen

käyttöönotto keväällä ja pesut kesän mittaan sekä pienet kunnostukset. Tarpeen mukaan hoidetaan kirveiden ja sahojen uusiminen, polttopuiden kuljetus ja siirto katoksiin. Vuonna 2021 PSS ry teki lisätöinä mm. laitureiden kunnostuksia Ruhassa, Hietasaassa ja Satamosaassa, polttopuiden siirtoa Rastinniemessä sekä grillin pohjien vaihtoa eri kohteissa tarpeen mukaan. PSS ry vuokrasi mönkijän säätiön käyttöön Pullikaisen metsänhoitosavottaan syksyllä 2021.

Muiden alueiden huollon yhteistyökumppanit

Ruohosaari	Saimaan Latu ry
Hämmäauteensuon laavu	Ammattiopisto Luovi
Kempin laavu	Vilkjärven Erä ry
Ruokolahden laavut	SK Vuoksi ry
Palosensaari	Aulis Rahikainen
Hiitolanjoki	Kokkolanjoen Erämiehet ry
Päihäniemi	Tmi Pelastusrengas / Juha Ronkainen
Karhusaari	Tmi Pelastusrengas / Juha Ronkainen
Huuharanta	Riitta Muhli ja Antti Karhu
Tarassiinlahti	Tmi Metsänemä / Esko Veijalainen
Lepänkanto	Savitaipaleen nuorison tuki ry
Muukonsaari	Etelä-Karjalan luonto-oppaat ry
Monnonlahti ja Mielakanranta	Mikko Ikävalko
Suomensalo	Jarmo Karhula

Muita yhteistyökumppaneja

Virkistysalueiden viihtyisyys on tärkeää alueen käyttäjille. Perushuolto ei kata laajempia kunnostuksia, jotka tulevat ajankohtaisiksi joskus yllättäen kovassa käytössä olevien rakenteiden ikääntyessä. Välttämättömät kiireelliset korjaukset on pyritty ja pyritään teettämään joko kohteen huollosta vastaavan tai muun tahon avulla.

Kunnat ovat myös paitsi toiminnan rahoittajia myös tärkeitä yhteistyötahoja, joiden aloitteisiin säätiö pyrkii vastaamaan mahdollisuuksien mukaan. Vuonna 2021 säätiö avusti mm. Lemin kuntaa Särkemänkankaan retkeilypalvelujen suunnittelussa ja Luumäen kuntaa tulevien Väliväylän rakenteiden suunnittelussa ja kilpailutuksessa. Lisäksi säätiö otti osaa E10-reitin kehittämistä koskeviin palavereihin ja järjesti 8.10. retkeilywebinaarin, jossa mm. kuntien edustajat esittelivät retkeilyinfran toteutusta alueillaan.

Säätön tarjoamat pienet rakennustyöt, polttopuuhuoltoon liittyvät toimet ja ympäristön siistiminen ovat tarjonneet yhteistyömahdollisuuksia oppilaitosten kanssa. Näistä on löytynyt oppimisprojekteja ja sopivia tehtäviä harjoittelijoille. Yhteistyöstä on hyötyä ja hyvää mieltä säätiölle tilaajana, tekijöille ja myös alueiden käyttäjille.

Vakituiset luotettavat yksityiset yhteistyöyhteydet ovat suurena tukena myös akuuteissa tilanteissa. Pitkäaikainen alueiden huoltaja on Tmi Pelastusrengas, joka toteuttaa myös kameravalvonnan

Pullikaisen puusavotta 12/2021 / Tmi Metsä-Jokke
Kuvat Roope-Saimaan miehistö

Sarviniemessä ja Päihä-niemen polttopuukatoksella, johon on aikaisempina vuosina kohdistunut ilkivaltaa sekä Tmi Metsäjokke, joka toimittaa polttopuita Päihäniemeen, Sarviniemeen, Karhusaareen ja Hämmäauteensuolle ja on tehnyt metsuritöitä Päihäniemessä, Pullikaisessa ja Ilkonsaaressa.

Metsän-, luonnon- ja ympäristöhoito

Virkistysaluesäätiön metsäomaisuuden hoitoa varten on tehty metsäsuunnitelma vuosille 2016-2025. Etelä-Karjalan metsänhoitoyhdistyksen laatiman suunnitelman ensisijaiset tavoitteet säätiön metsien hoidossa ovat virkistyskäyttö, maisemanhoito ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen. Vuonna 2021 metsänhoitosuunnitelman mukaisia töitä on toteutettu Muukonsaaressa, Pullikaisessa, Päihäniemessä sekä Ilkonsaaressa.

Kangaskoskella teetettiin puuston harvennusta sekä yhtiön omistamalla voimalakiinteistöllä että säätiön kiinteistöllä. Rastinniemessä on haettu maisematyöluupauiden harventamiselle, jonka yhteydessä saadaan korjattua kesän 2020 myrskypuut maastosta. Hakkuu ei vielä toteutunut.

Luonnonsuojelu – ensimmäinen suojelualue Hiitolanjoelle!

Säätiön kiinteistöllä metsien ja puuston käsittelyssä sekä alueiden suunnittelussa huomioidaan luonnon monimuotoisuus, maisema ja arvokkaat elinympäristöt, rantojen käsittelystä on ohjeet maisemaan ja vesiensuojeluun liittyen lainsäädännössä, kaavoissa, sekä metsätalouden yleisissä ohjeissa.

Virkistysalueet eivät ole luonnonsuojelualueita, mutta säätiön alueita koskevat eräät suojeluohjelmat (harjijensuojeluohjelma ja rantojen suojeluohjelma) ja kaavoihin merkityt rajoitukset. Laavukohteista Hämmäauteensuon laavu sijaitsee luonnonsuojelualueella, jonka omistaa Lappeenrannan kaupunki. Tämä vaikuttaa mm. siihen, ettei edes alueella olevia maapuita saa hyödyntää polttopuuna, vaan ne tulee jättää lahopuiksi.

Loppuvuonna 2021 Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta saatiin päätös Hiitolanjoen luonnonsuojelualueen perustamisesta osana Metso-ohjelmaa ja soidensuojeluohjelman laajennusalueeksi. Noin 19 ha suojelualue sijaitsee Lahnasenkosken alapuolella ns. Lahnasensuvannon länsirannalla.

Tiet ja virkistysalueiden pysäköintialueet

Virkistysaluesäätiö on osakkaana tiekunnissa Rastinniemen, Huuhanrannan, Päihäniemen, Lepänkannon ja Hämmäauteensuon virkistysalueille menevillä yksityisteillä. Vuonna 2021 tienhoitokustannukset nousivat Rastinniemen ja Lepänkannon virkistysalueille menevillä teillä. Rastinniementiellä on kameraseurannalla osoitettu, että 70 % tien liikenteestä menee virkistysalueelle. Lepänkantaan menevä tie kunnostettiin, ja Virkistysaluesäätiö osallistui kustannuksiin yhdessä Taipaleen seurakunnan ja Lääkäriseura Duodecimin kanssa.

Päihäniemen pysäköintipaikkaa laajennettiin Virkistysaluesäätiön hallinnoiman investointihankkeen toimenä. Hämmäauteensuon pysäköintipaikkaa laajennettiin ja sinne vievää tietä kunnostettiin vuonna 2021 Lappeenrannan kaupungin toimesta.

Lisääntynyt retkeily on luonut painetta ympärivuotiselle huollolle. Tämä koskee myös teitä ja virkistysalueiden pysäköintialueita. Vuonna 2021 Virkistysaluesäätiö maksoi teiden ja virkistysalueiden pysäköintialueiden aurauksesta Rastinniemen- ja Päihäniementeillä.

Pyörälautta Rasti

Vuonna 2021 Virkistysaluesäätiö sai kunnilta uutena tehtävänä Pyörälautta Rastin vuokraamisen Meritaidolta ja vastuun liikennöinnistä. Rastilautta on entinen Arctia Meritaito Oy:n väylänhoitoalus,

jonka muutoskorjauksiin pyörälautaksi haettiin hankerahoitus. Virkistysaluesäätiö teki kilpailutuksen perusteella sopimuksen Saimaan Saaristokuljetuksen kanssa, Matkahuollon kanssa matkalippujen myyntijärjestelmän käyttöönotosta sekä lautan markkinoinnista ja tiedotuksesta. Hankerahoituksen ehtona on, että Pyörälautta Rastin tulee olla siinä tarkoituksessa, johon se hankkeessa on hankittu, vielä viisi vuotta viimeisen maksatuspäätöksen jälkeen, eli lautta tulee olemaan osa Virkistysaluesäätiön toimintaa ainakin vuoteen 2027 asti.

Muutostöiden jälkeen entinen väylänhoitoalus voitiin katsastaa matkustajien kuljetusalukseksi 35 henkilölle. Rastille myydään lippuja 25 henkilölle pyörineen. Rasti aloitti liikennöinnin 21.5.2021 ja kausi päättyi 30.8.2021. Ensimmäisenä kautena Rastilla kävi yhteensä 2077 matkustajaa, luvussa on mukana koululaisryhmä. Saaristoreitti ei saanut vielä riittävästi pyörämatkailijoita liikkeelle, matkustajakapasiteettia olisi ollut suuremmalle matkustajajoukolle erityisesti alku- ja loppukaudella. Rastin ensimmäisen kauden tulos oli tappiollinen, kunnat vastasivat tappiosta sopimuksen mukaisesti.

Pyörälautan liikennöinnin valmistelua on tehty Saimaan Saaristoreitin ohjausryhmässä, jossa ovat edustettuna reitin kunnat. Liikennöintikauden yhteenvedon jälkeen ohjausryhmä käynnisti valmisteluja seuraavalle kaudelle, on selvitetty myös mahdollisuutta aurinkosähköjärjestelmään ja ramppiratkaisuun, joka mahdollistaisi moottoripyörien lastaamisen lautalle.

Rasti-lautta kotistamassa Sarviniemen laiturissa.

Kuva Hanna Ollikainen

Virkistysalueiden käyttäjät

Virkistysalueiden käyttö on vapaata jokamiehenoikeuden tapaan sekä säätiön jäsenkuntien asukkaille että matkailijoille. Kehittyneitä menetelmiä tarkkojen tilastojen keräämiseen käyttäjien määristä ei ole edelleenkään käytettävissä. Vertailukelpoiset kävijäseurantatiedot olisivat tarpeelliset toiminnan suunnittelua varten sekä rahoittajille. Kävijämäärien kehittymisestä saadaan epäsuoria indikaattoreita huollon havainnoista, ja voidaan todeta, että vuonna 2021 jatkunut koronatilanne näkyi virkistysalueiden ja kohteiden runsaana käyttönä. Retkisatamat saunoineen olivat avoinna normaaliin tapaan ja ihmisiä ohjeistettiin huolehtimaan itse koronaturvallisuudestaan.

Suosituimmat kohteet ovat Satamosaari, Ruuhonsaaret ja Hiitolanjoki, joissa kävijöitä on vuosittain useita tuhansia. Karhusaari Lappeenrannan Kaupunginlahden edustalla on suosittu talviretki- sekä melontakohde kesällä. Sarviniemestä on tullut suosittu ympärivuotinen retkikohde ja sen suosio kasvaa mm. Saimaan saaristoreitin pyöräilijöiden myötä. Myös monet ryhmät hyödyntävät Sarviniemen katoksia retkiin, kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin. Satamosaaren käyttäjät ovat pääsääntöisesti veneilijöitä, joitakin risteilyryhmiä käy kesäaikaan, mutta yksittäisiä kävijöitä on liikkeellä myös talviseen aikaan hiihtäen tai moottorikelkalla. Hiitolanjoen maisemapolulla on

kulkijoita myös talvella, vaikka polulla ei ole talvikunnossapitoa. Kangaskoskella riitti kävijöitä padonpurkutyömaata ihmettelemässä ja myös ihastelemassa avointa koskea loppuvuonna.

Käyttäjäpalautteet

Säätiön nettisivuilla on palautelomake ekarjala-retkeily.fi/anna-palautetta/ ja lisäksi säätiöllä on sähköpostiosoite virkestysaluesaatio@ekarjala.fi. Palautteita saadaan myös Virkestysaluesäätiön FB-sivun Messenger-toiminnon kautta sekä Outdoor Activen sisällönhallinnan "Kommentit ja arvostelut"-sivun kautta.

Palautteissa saadaan usein kiitosta, mutta myös kritiikkiä järjestelyjä tai toisia käyttäjiä kohtaan. Retkeilybuumin myötä luontoon ovat löytäneet myös uudet käyttäjäryhmät, joille luonnossa liikkuminen ja sinne toteutetut palvelut eivät välttämättä ole ennestään tuttuja. Tällöin on palvelujen tasosta saattanut tulla palautteita. Jotkin palautteet ovat koskeneet myös rauhattomuutta kohteissa, joka sekun on lisääntyneen retkeilyn sekä uusien käyttäjäryhmien mukanaan tuoma ilmiö.

Edellisvuosien tapaan vuonna 2021 huollolla riitti haastetta retkikohteiden lisääntyneessä käyttöpainneessa. Useat palautteet koskivat käymälöiden täyttymistä ja polttopuiden loppumista. Mahdollisuuksien mukaan huoltoa tehostettiin ja huoltokäyntejä lisättiin, jolloin tämäkin poikkeuksellisen vilkas retkeilyvuosi saatiin hoidettua kunnialla.

Säätiön järjestämät tapahtumat, huomionosoitukset

21.5.	Pyörälautta Rasti aloitti liikennöinnin Saimaalla
1.6., 11.6. ja 16.6.	Päiväretket Rastilla Ilkonsaareen
10.8., 13.8., 18.8. ja 26.8.	Päiväretket Rastilla Ilkonsaareen
3.9.	Kangaskosken padonpurkujuhla -kutsuvierastilaisuus
8.10.	Retkeilywebinaari
20.11.	Kaikille vapaa Kangaskoski -yleisötapahtuma
26.11.	Hiitolanjoen uudesta luonnonsuojelualueesta uutisoitiin

Suvorov-hankkeen tapahtumat

4.6.	Suvorov-illallinen Olavinlinnassa
18.-20.6.	Suvorov-viikonlopputapahtuma Savitaipaleella Olkkolanhovissa
29.8.	Suvorov-tapahtuma Vuoksen kalastuspuistossa Imatralla

Koronatilanne rajoitti edelleen tapahtumien järjestämistä, eikä säätiö ei osallistunut kuntien tai muiden tahojen järjestämiin yleisötapahtumiin. Järjestetyt tilaisuudet pidettiin niin koronaturvallisesti kuin mahdollista, pääasiassa ulkotapahtumina.

Saadut huomion osoitukset

13.12. Tuuliaisien säätiön vuoden 2021 luontopalkinto Virkestysaluesäätiölle

Kangaskosken padonpurkujuhlan vieraita tutustumassa työmaahan. Vasemmalta Heidi Andersson ja Liisa Rohweder WWF:stä, ministeri Jari Leppä, kansanedustajat Suna Kymäläinen ja Jukka Kopra, koneurakoitsija Heikki Vaittinen ja työmaapäällikkö Timo Luukkonen.

KEHITTÄMINEN, TULEVAISUUDEN SUUNNITTELU JA HANKETOIMINTA

Hiitolanjoen patojen purku ja ennallistusprojekti

Etelä-Karjalan virkistysalue säätiö omistaa Rautjärvellä Hiitolanjoessa kolme vesivoimalaitosta. Vantaan Energia myi Lahnasenkosken säätiölle vuonna 2017 kiinteistökaupalla, Kangaskoski ja Ritakoski saatiin säätiön omistukseen ostamalla omistavan Hiitolanjoen Voima Oy:n osakkeet Suomen Pienvoima Oy:ltä. Voimaloiden osto ja koskien ennallistus rahoitetaan monilta eri tahoilta saaduilla avustuksilla ja lahjoituksilla. Kangaskosken toteutuksen jälkeen tulevien Lahnasen- ja Ritakosken projektin rahoitukseen saatiin päätöksiä syksyllä 2021 ja osin jo ennakkomaksua. Päärahoittaja on Maa- ja metsätalousministeriö. Säätiö haki rahankeräysluvan Hiitolanjoen projektille, sillä monet yksityiset ovat tiedustelleet osallistumismahdollisuutta. Rahankeräyskampanja avattiin teemalla ”Pienistä puroista syntyy suuri joki”.

Voimalaitosten oston tavoitteena on voimantuotannon lakkaaminen, patojen purkaminen ja koskien kunnostus vaelluskaloille nousureitiksi. Voimalaitosten toiminnasta vastaa Suomen Pienvoima Oy Hiitolanjoen Voima Oy:n osakekaupan yhteydessä tehdyn hoito- ja käyttöoikeussopimuksen perusteella. Koskien suunnitelmat on laatinut Maveplan Oy ja niiden perusteella on jätetty Etelä-Suomen Aluehallintovirastolle hakemus vesilain mukaisesti. Patojen purku- ja koskien ennallistus etenee kullakin koskella suunnitellulla aikataululla:

- 2021 Kangaskoski – pato purettu ja koski ennallistettu loppuvuonna
- 2022 Lahnasenkoski
- 2023 Ritakoski

Hiitolanjoen koskien ennallistuksen tavoitteena on uhanalaisen järvilohen pelastamisen lisäksi rakentaa vapaiden koskien sarjan oheen vetovoimainen luonto- ja kulttuurimatkailualue. Hiitolanjoen projektille on perustettu ohjausryhmä, jossa ovat edustettuina asiantuntija- ja rahoittajatahoja: mm. Rautjärven kunta, Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Etelä-Karjalan museo, WWF.

Kaikki kolme voimalarakennusta Hiitolanjoella ovat Museoviraston päätöksellä suojeltu arvokkaina kulttuurihistoriallisina ympäristöinä, mikä velvoittaa huolehtimaan rakennusten säilymisestä. Kangaskosken ja Ritakosken voimalat ovat jo saaneet uudet peltikatot. Rakennusten tulevaa käyttöä suunnitellaan voimalatoiminnan päättymisen jälkeen.

Ministeri Jari Leppä Kangaskosken padonpurkujuhlassa Hanna Ollikaisen ja Ilkka Nokelaisen seurassa 3.9.

Tulevaisuustyöskentely

Kunnat nimesivät uudet hallituksen jäsenet Virkistysaluesäätiölle kesäkuun kuntavaalien jälkeen kaudelle 2021-2025. Uuden hallituksen toinen kokous pidettiin lokakuussa Lappeenrannan kaupungintalolla teemalla säätiön tulevaisuuden suunnittelu. Tilaisuudessa käytiin läpi nykyhetkessä ilmeneviä haasteita ja pohdittiin, kuinka toiminnan kestävyys ja jatkuminen saataisiin parhaiten turvattua. Haasteita ovat henkilöstöressurin pienuus, toiminnan hankeperustaisuus ja rahoituksen saatavuuden turvaaminen jatkossa. Käytännön toimenä päätettiin toteuttaa kuntakerros, jolla tiivistetään keskustelua kuntien kanssa.

Virkistysalueyhteistyö Saimaan alueella

Virkistysaluesäätiö on mukana muiden maakunnallisten virkistysalueyhdistysten toimihenkilöiden verkostossa. Läheisin yhteistyö-’virkkari’ on Saimaan virkistysalueyhdistys, jolla on retkisatamia Etelä-Savossa Mikkelin, Puumalan ja Savonlinnan alueella. Syksyllä pidettiin palaveri Saimaan alueen retkisatamien ja virkistysalueiden huollon laadun kehittämiseksi ja kohteiden käytön koordinoimiseksi yhdessä Saimaan virkistysalueyhdistys ry:n, Saimaa Geopark ry:n ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n kanssa. Ryhmän listattua yhteiset retkisatamien huollon kehittämistarpeet, päädyttiin suunnittelemaan kehittämishanketta, jolla kehittämiseen saataisiin lisäresursseja. Saimaan virkistysalueyhdistykseltä tuli myös aloite jatkaa joitakin vuosia sitten kesken jäänyttä neuvottelua yhdistyksen ja säätiön läheisemmästä yhteistyöstä.

EU-hankkeet

Virkistysaluesäätiö on toteuttanut luonnon virkistyskäytön kehittämistä sekä infraa Etelä-Karjalan maakunnassa EU-rahoitteisilla hankkeilla. Vuonna 2021 säätiö hallinnoi ja toteutti tai oli mukana poikkeuksellisen monessa eri rahoituksella toteutetussa hankkeessa.

Etelä-Karjalan kehittyvät virkistysalueet 2019-2021 -yleishyödyllinen investointihanke

Hankkeella kehitettiin olemassa olevia virkistysalueita ja matkailukohteita rakentamalla uusia palvelurakenteita ja laatimalla suunnitelmia kehittämistarpeiden toteuttamiseksi. Hankkeen suurin yksittäinen investointi oli Sarviniemen luento- ja grillikatokset. Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön maakunnallisen tehtävän mukaisesti hankkeeseen liitettiin pienempiä kuntien esittämiä investointikohteita eri kunnista. Vuonna 2021 pääpaino oli opasteprojektin loppuun saattamisessa, lisäksi teetettiin suunnitelma lauttayhteydestä Muukonsaareen. Hankkeen budjetti ylittyi hieman johtuen kertautuvista ylityksistä ja hankkeen pitkittyessä myös henkilöstö-kustannuksesta. Rahoitus: 70 % Kaakkois-Suomen ELY-keskus / EU:n maaseudun kehittämisohjelma, muu rahoitus EKSPS.

Päätyneen KEVI-hankkeen yhtenä toimenpiteenä toteutettiin Etelä-Karjalan pyöräileitä esittelevät opastaulut kaikkiin Etelä-Karjalan kuntiin. Näitä opasteita teetettiin kaiken kaikkiaan 27 kpl. Pyöräreititopaste Lappeenrannan rautatieasemalla.

Kuva: Mari Matikainen

Suvorov -matkailuhanke 2020-2022

Hankkeen tavoitteena on käynnistää uutta rajat ylittävää Kaakkois-Suomen ja Venäjän yhteiseen historiaan perustuvaa matkailua. Suvorov-hankkeessa järjestettiin Suvorov-tapahtumia, joilla tuodaan esille alueen historiaa ja luodaan ruokakulttuuria. Keskeisenä toimenpiteenä on yhtenäinen kulttuuri-historiallinen reitti "Suvorov routes" ulottuen rajan molemmin puolin. Rahoitus: Kaakkois-Suomi – Venäjä CBC -ohjelma 80 %, muu rahoitus mm. kunnilta.

Suvorov-hankkeen toimenpiteenä teetettiin reitin luotaus Käyhkään- ja Kukonharjun kanavien läpi venereittisuunnitelmaa varten.

Generalissimus Suvorov ja Katariina Suuri Suvorov-hankkeen tapahtumassa Vuoksen Kalastuspuistossa 30.8.2021. Säätiön edustajat Ilkka Nokelainen, proj.päällikkö Soile Lehtinen ja Hanna Ollikainen.

Ketjureaktio

pyörämatkailuhanke 2020-2022

Pyörämatkailuhanke on jatkoa Etelä-Karjalan liiton kanssa toteutetuille pyöräreittien suunnittelulle. Hanke kohdistui yrittäjiin ja matkailutoimijoihin, joiden kanssa haettiin mahdollisuuksia uusille tai parannetuille pyörämatkailijoille suunnatuille reiteille. Hankkeessa yhtenä runkona oli Saimaan Saaristoreitti ja sen tuotteistaminen. Hankkeen oli määrä päättyä vuoden lopulla, mutta käyttämättä olevalle hankerahoitukselle haettiin jatkoaikaa vuodelle 2022.

Rahoitus: 100 % Kaakkois-Suomen ELY-keskus / EU:n maaseudun kehittämisohjelma.

Pyöräillen ja retkeillen Eteläiselle Saimaalle – Pyörälautta Rasti 2021

Yleishyödyllisen investointihankkeen tavoitteena oli mahdollistaa ja laajentaa pyöräilyä ja retkeilyä eteläisellä Saimaalla. Etelä-Karjalan virkistysalueäätiö teki vuokrasopimuksen Arctia Oy:n kanssa väyläaluskäytöstä vapautuvan aluksen pitkäaikaisesta vuokraamisesta pyörämatkailijoiden kuljetukseen Saimaan saaristoreitillä ja säätiön saarikohteisiin. Hankerahoituksella toteutettiin matkustajakäytön mahdollistavat muutostyöt kuten pelastuslaitehankinnat sekä paloeristys- ja sähkötyöt ja matkustajien mukavuuteen liittyvät kalusteet. Lisäksi hankkeessa rakennettiin käymälä Kyläniemen satamaan ja tuotettiin tiedotusmateriaalia Saimaan saaristoreitistä ja lautan aikatauluista. Kesään 2021 aikana haettiin kokemuksia tulevien vuosien kehittämiseen. Hanke päättyi 30.9.2021. Pyörälautan liikennöinnin kustannukset ja lipunmyyntitulot eivät kuuluneet hankkeelle, vaan ne ovat säätiön liiketoimintaa, jota jatketaan tulevina vuosina.

Rahoitus: 70 % Kaakkois-Suomen ELY-keskus / EU:n maaseudun kehittämisohjelma, loppu kunnilta.

Saari- ja rantakohteet läntisellä Saimaalla ja Kuolimolla 2020-2022

Yleishyödyllisellä hankkeella kehitetään Läntisen Saimaan ja Kuolimon alueen virkistysalueita toteuttamalla uusia palvelurakenteita ja laajentamalla kohteiden tarjontaa. Kehitettäviä kohteita ovat Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön ylläpitämät Päihäniemi, Ilkonsaari, Sarviniemi, Rastinniemi, Satamosaari, Ruuhonsaaret ja Suomensalo. Investointien lisäksi hankkeessa toteutetaan suunnittelutyötä, infotapahtumia ja koululaisvierailuita retkikohteissa sekä jaettava kohde-esite. Rahoitus: Leader Länsi-Saimaan ry:ltä investoinnit 50 % ja kehittäminen 80 %, loppu EKSPS.

Our Saimaa Seal LIFE-hanke 2020-2023

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö on mukana Metsähallituksen hallinnoimassa LIFE-ohjelman projektissa. Projektin tavoitteena on ehkäistä ja vähentää ilmastonmuutoksen, kalastuksen, ihmislähtöisen häiriön sekä kannan pienuuden aiheuttamia ongelmia saimaannorppakannalle.

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön toimenpiteinä tässä hankkeessa on rakentaa esteetön käymälä Sarviniemen venesatamaan ja samoin esteetön polku Suuren Sarviniemen kärkeen sekä toteuttaa saimaannorppasta kertovia infotauluja retkisatamiin. Rakentaminen Sarviniemessä aloitettiin loppuvuonna, hanke toteutetaan vuosina 2021-22.

Rahoitus: EU:n Life-ohjelma n.70 %, loppu Etelä-Karjalan liitolta.

Karhusaari – luontokeidas keskellä kaupunkia 2021-2022

Karhusaari on Lappeenrannan seurakunnan omistama noin 7 ha saari Lappeenrannan kaupunginlahden edustalla. Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiöllä on seurakuntayhtymän kanssa sopimus laavukohteen ylläpidosta Karhusaaren eteläkärjessä. Laavu on hyvin suosittu ulkoilukohde erityisesti talviaikaan, jolloin saareen pääsee kävellen tai hiihtäen jään yli. Kesäaikaan pääsy on toistaiseksi mahdollista vain meloen tai omalla veneellä. Karhusaari on yksi Saimaa Geoparkin kohteista. Hankkeessa rakennetaan saaren kiertävä polkureitti levähdyspisteineen sekä opastauluja kertomaan saaren historiasta, luonnosta ja geologiasta. Levähdyspisteille tehdään nuotiopaikat ja kaksi kompostikäymälää. Karhusaaren retkeilypalvelujen kehittäminen liittyy saareen toteutettavaan kesäkahvilaan, jonne tulee säännöllinen vesibussiyhteys.

Rahoitus: 70 % Kaakkois-Suomen ELY-keskus / EU:n maaseudun kehittämisohjelma, loppu EKSPS.

EU-rahoitus Hiitolanjoelle

Kangaskoski - kalastajan keidas 2020-2022

Kangaskoskella varaudutaan kävijämäärien kasvuun rakentamalla retkeilypalveluita kosken lähiympäristöön. Kosken partaalla, säästettävän patoalueen ympärillä ja voimalan ympäristössä kulkuväylät ja polut tehdään turvallisiksi kulkea. Lisäksi rakennetaan Kangaskosken alapuolella sijaitsevaan retkikohteeseen ryhmäkäyttöön soveltuva laavu ja esteetön käymälä. Hanketta toteutettiin kosken ennallistusrakan ohella kesällä ja syksyllä 2021 tehtiin saareen tuleva polku ja kanavan täytön jälkeen kaiteet ja portaat padolta saareen. Rahoitus: 70 % Kaakkois-Suomen ELY-keskus / EU:n maaseudun kehittämisohjelma, muu Hiitolanjoelle kohdennettuja avustuksia.

Kangaskosken museoalueen suunnittelu 2020-2022

Tämä kulttuuri- ja luonnonperinnön kehittämishanke keskittyy Kangaskosken voimalan ja alueen teollisuushistorian tuotteistamiseen. Hankkeella tuotetaan Kangaskosken alueen historiasta aineistoa yleishyödylliseen käyttöön hyödynnettäväksi, vesivoimalamuseon sisältösuunnitteluun sekä virtuaalisovellukseen, jolla voi tutustua Kangaskoskella 1900-luvun alussa sijainneen paperitehtaan toimintaan. Edellisiä ja muuta jatkokehittämistä varten teetetään kuva-, video- ja

haastatteluaineistoa Kangaskoskella ja osin muilla Hiitolanjoen koskilla tapahtuvan muutoksen dokumentointia varten.

Rahoitus: 70 % Etelä-Karjalan Kärki-Leader / EU:n maaseudun kehittämisohjelma, muu Hiitolanjoelle kohdennettuja avustuksia.

Hiitolanjoki – Salmon River for Locals and Travelers of All Times 2021-2022

RivTimes-hanketta hallinnoi Rautjärven kunta ja Etelä-Karjalan virkistysalueääitiö on partnerina. RivTimes -hankkeella mahdollistetaan rajat ylittävien yhteyksien valmistelu ja alueen matkailun kehittäminen. Hiitolanjoki on ollut niin kalojen kuin ihmistenkin kulkureitti Laatokalta Saimaan alueelle ja takaisin. Parantamalla luontokohteiden infrastruktuuria sekä ihmisten tietoisuutta rajan molemmilla puolilla voidaan kohteiden vetovoimaa ja matkailutuotteiden kehittämistä lisätä. Säätiön työpaketit hankkeessa muodostuvat Kangaskosken padonpurku- ja koskenrakentamisesta ja voimalarakennuksen kunnostus- ja muutostöiden suunnittelusta museokäyttöä varten. Rahoitus: 70 % Etelä-Karjalan Kärki-Leader / EU:n maaseudun kehittämisohjelma, muu Hiitolanjoelle kohdennettuja avustuksia.

(Toimintakertomuksen kansikuvassa avattu Kangaskosken voimalan säätelypato.)

Hankesuunnittelu tuleville vuosille

Vuonna 2021 valmisteltiin seuraavia hankkeita:

- Lahnasenkosken ympäristön infrahanke – hankehakemus jätetty 9/2021 ja hyväksytty rahoitettavaksi.
- Kohteiden huollon laadun parantamisen ja käytön koordinoinnin kehittäminen, yhteistyöhanke Saimaan alueella Etelä-Savon kanssa.
- Esteettömän ennakkotiedon laadun parantamisen ja lisäämisen kehittämishanke yhteistyössä Lab AMK:n kanssa.
- Muukonsaaren kehittäminen.

Osallistuminen muihin hankkeisiin ym

- Hanna Ollikainen on mukana ELY-keskuksen Vesienhoidon yhteistyöryhmässä.
- Hanna Ollikainen osallistui Kutilankanavan selvitystyön seurantar ryhmään.
- Suomen Luonnonsuojeluliiton Shore Protection hanke, jossa Hiitolanjoki-yhdistys partrenina.

TIEDOTTAMINEN

Nettisivut ja sosiaalinen media

Virkistysalueääitiön nettisivut on sisällytetty uuteen retkiportaaliin, <https://ekarjala-retkeily.fi/ekvas/>. Myös osoite www.ekvas.fi ohjaa tälle sivulle. Lisäksi Virkistysalueääitiöllä on Facebook-sivu, jolla on 2144 seuraajaa. Hiitolanjoen projektin käytössä on sivut osoitteessa <https://hiitolanjoki.fi/> ja Facebook-sivu, jolla seuraajia 1512 (tilanne 27.2.2022).

Esittelymateriaali ja muu viestintä

Vuonna 2021 Virkistysalueääitiö toteutti Ketjureaktio-hankkeessa Saaristoreittien pyöräreitti-esitteen sekä Pyöräillen ja retkeillen Eteläiselle Saimaalle -hankkeessa toteutettiin Saimaan ja Puumalan Saaristoreittejä esitteleviä opastauluja Saimaan saaristoreitin varrelle.

Opasteita uusittiin ja lisättiin myös Saimaan alueen retkisatamiin ja rantakohteisiin sekä tuotettiin Kuolimon seudun retkikohteita sekä Orrain alueen uittohistoriaa esittelevät opasteet.

Mediatiedotteita on lähetetty tiedotusvälineille, kun on ollut aihetta. Paikalliset toimittajat ottavat myös yhteyttä ja tiedustelevat eri aiheista säätiön toimintaan liittyen. Näkyvyyttä tiedotusvälineissä on saatu, erityisesti Hiitolanjoen projekti on valtakunnallisen huomion kohteena.

LÄHIPIIRI

Säätiön maksamat palkat, palkkiot ja korvaukset vuonna 2021:

Hallituksen palkkiot

Hallituksen jäsenille on maksettu kokouspalkkioita yhteensä 8 049,07 €. Kokouspalkkio on 65 euroa/kokous, puheenjohtajalle 50 % korotettuna. Hallituksen puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle on maksettu vuosipalkkiot, jotka sisältyvät em. palkkiosummaan. Hallituksen jäsenet saavat km-korvauksen kokousmatkoista.

Henkilöstön palkat

Henkilöstökuluja säätiön perustoiminnasta on maksettu toimitusjohtajan Hanna Ollikaiselle ja virkistysaluekoordinaattori Mari Matikaiselle yhteensä 43 350,68 € (molemmilla työresurssi varsinaiseen toimintaan toiminta, noin 30 % työajasta). EU-projektien palkkoja on maksettu yhteensä 220 770,89 €. Tähän sisältyy noin 70 % em. vakituisen henkilöstön saamista palkoista ja kahden kokoaikaisen projektipäällikön palkat sekä neljän tuntityönä työskennelleen projektihenkilön palkat. Oman auton käytöstä maksetaan km-korvaukset.

Tytär-yhtiöiden lähipiiritoimet

Hiitolanjoen Voima Oy:n hallituksen jäsen Matti Viialainen toimii Hiitolanjoen Voima Oy:n asiantuntijana ja laskuttaa yhtiön nimissä tehdystä konsulttipalvelusta. Heinäveden ja Tuusniemen kunnan kanssa tehty sopimus Palokinkosken selvityksestä (kokonaishinta 18 000 €), Matti Viialaisen osuus on sovittu 80% ja yhtiön osuus 20%, lisäksi km-korvaukset laskutuksen mukaan. Matti Viialainen laskuttaa yhtiönsä Nestorinranta Oy:n kautta. Matti Viialainen toimii Virtaankosken Voima Oy:n toimitusjohtajana, josta korvaus 3000 €/kk laskutuksen kautta. Virtaankosken Voima Oy laskuttaa Viialaisen sekä Hanna Ollikaisen asiantuntijatyön Hiitolanjoen Voima Oy:ltä. Hanna Ollikaisen työ yhtiöille liittyy säätiön toimitusjohtajan tehtävään ja korvaus tehdystä työstä sisältyy virkistysaluesäätiön maksamaan palkkaan.

Jäsenyydet

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö on jäsenenä seuraavissa yhdistyksissä:

- MHY Etelä-Karjala ry
- Pidä Saaristo Siistinä ry
- Hiitolanjoki-yhdistys ry

KONSERNI - TYTÄRYHTIÖT

Hiitolanjoen Voima Oy

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiöllä on tytäryhtiö vuodesta 2019. Yhtiö omistaa Rautjärven kunnassa Kangaskosken ja Ritakosken vesivoimalaitokset, joista Kangaskoskella voimantuotanto loppui heinäkuussa 2021 ja Ritakoskella loppuu kesällä 2023. Virkistysaluesäätiö toteuttaa koskilla

säännöstelypatojen purkamiseksi mittavan projektin, joka rahoitetaan luonnonhoitoprojektiin saaduilla avustuksilla ja lahjoituksilla sekä EU-ohjelmärahoituksella. Koska yhtiö on kiinteistöjen omistaja, säätiön ja yhtiön välillä on keskinäinen sopimus roolien ja tehtävien määrittämiseksi. Lisäksi on tehty vuokrasopimus, jolla Virkistysaluesäätiö voi toimia ja kehittää retkeilyn palvelurakenteita Kangaskosken ja Ritakosken voimalakiinteistöillä, sekä sopimus yhtiön hallintotehtävien hoitamisesta, siten että säätiö laskuttaa toimitusjohtajan työn Hiitolanjoen Voima Oy:ltä. Yhtiö teetti Kangaskosken ja Ritakosken kattojen kunnostuksen, johon saatiin ELY:ltä rakennusperinnön säilyttämiseen tarkoitettua avustusta. Yhtiö tarvitsi lisäksi muuta rahoitusta, joka järjestettiin 150 000 euron lainana Virkistysaluesäätiöltä. Velka muutettiin loppuvuonna yhtiölle svop-pääomaksi.

Konsulttitoiminta muilla alueilla

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön projekti Hiitolanjoella on saanut paljon huomiota julkisuudessa ja sitä seurataan esimerkkinä muissa vastaavissa pienvesivoimalaitoskohteissa eri puolilla Suomea. Säätiön puoleen on käännytty Hiitolanjoen onnistuneen projektin johdosta ja tiedusteltu neuvoja ja opastusta muille vastaaville jokikohteille, joilla suunnitellaan ennallistamishankkeiden käynnistämistä, voimalatoiminnan lakkauttamista ja kalateiden avaamista. Yhteydenotto on tullut myös MMM:ltä, joka on käynnistänyt Nousu-ohjelman kalojen noususteiden poiston rahoittamiseksi. Koskiprojektiosaamisen myynnissä nähtiin mahdollisuus paitsi 'maksaa takaisin' ja jakaa hyvää asiaa eteenpäin, myös mahdollisuus saada rahallista hyötyä Hiitolanjoen matkailupalvelujen jatkekehittämiseen. Osaamisen myynti päätettiin kanavoida tytäryhtiön kautta siten, että Hiitolanjoen Voima Oy on laskuttaja ja ostaa konsulttipalvelu Matti Viialaiselta. Ensimmäinen kohde on Palokin koski Heinäveden kunnassa, missä selvityksen tilaajina ovat Heinäveden ja Tuusniemen kunnat.

Hiitolanjoen Voima Oy saa konsulttitoiminnasta liikevaihtoa, jonka tuoton yhtiö käyttää omaan toimintaan, mm. tuleviin voimalarakennusten kunnostuksiin. Toinen vastaava, mutta mittaluokaltaan suurempi projekti käynnistyi Sysmän Virtaankoskella vuoden 2021 lopulla Maa- ja metsätalousministeriön teettämän selvityksen jälkeen. Virkistysaluesäätiön ja Hiitolanjoen Voima Oy:n hallituksen päättivät harkinnan jälkeen lähteä hankkeeseen, perusteluina:

- Sysmän Tainionvirta Oy:n omistus on tarkoitettu tilapäiseksi, eikä sen hankinta sisällä erityistä riskiä, jolloin sen omistaminen ei ole vastoin Virkistysaluesäätiön omia sääntöjä.
- Virkistysaluesäätiön kannalta kysymys ei ole liiketoiminnasta vaan kiinteistön omistuksesta, jolloin sen ei pitäisi myöskään säätiölain kannalta ongelmallista.
- Hankkeessa ei ole taloudellista riskiä, sillä rahoitus oli pitkälle neuvoteltu. Päärahoitus varmistettu MMM:n Nousu-ohjelmasta mistä, ratkaisua pidettiin toivottavana. Rahoitus päätös ehdittiin saada vuoden 2021 puolella, ja lisäksi muita varmoja rahoituksia.

Virtaankosken Voima Oy

Hiitolanjoen Voima Oy teki loppuvuonna päätöksen Virtaankosken Voima Oy:n osakkeiden ostamisesta kahdelta omistajalta. Toinen kauppasopimus allekirjoitettiin 29.11.2021 ja toinen 3.1.2022. Kaupan tarkoituksena on toteuttaa Sysmän kunnassa sijaitsevassa Virtaankosken voimalapadon purku ja kosken ennallistus vastaavanlaisessa projektissa kuten Hiitolanjoella on käynnissä.

Maatalous- ja metsätalousministeriö oli ilmoittanut valmiudesta rahoittaa Virtaankosken Voima Oy:n osakekauppaa ja ennallistamista päärahoittajana samoin kuin Hiitolanjoella tapahtui. Virtaankosken

selvitystyössä ei löytynyt paikallista tahoa, joka olisi valmis ottamaan vastuun toteutuksesta, jolloin nousi esille ehdotus Hiitolanjoella kertyneen kokemuksen hyödyntämisestä siten, että Hiitolanjoen Voima Oy toimisi muutoksen mahdollistajana ja tulisi Virtaankosken Voima Oy:n omistajaksi.

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön hallitus käsitteli Virtaankosken Voima Oy:n hankintaan ja kosken ennallistusprojektiin osallistumista kokouksessaan 21.10.2021. Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen, jonka mukaan säätiö hakee MMM:ltä avustusta ja WWF:ltä lahjoitusta sekä pääomittaa vastaavalla summalla tytäryhtiö Hiitolanjoen Voima Oy:tä osakekaupan rahoittamiseksi, vaikka kaupan kohde ei sijaitse Etelä-Karjalan maakunnassa. Määräaikainen projekti tuo hyötyä Hiitolanjoen Voimalle arvonlisäverollisen asiantuntijapalvelumyynnin katteena sekä mahdollisten tulevien Hiitolanjoen rahoitustarpeiden helpottamisena.

Virtaankosken hankkeella on positiivinen vaikutus emoyhtiö Hiitolanjoen Voima Oy:n taseeseen sekä tulokseen. Päätös tehtiin ehdollisena siten että osakekauppa toteutuu mikäli saadaan kauppahintaa vastaava määrä avustuksia. Kun rahoituspäätökset saatiin Pohjois-Savon ELY-keskukselta ja WWF:ltä joulukuussa, voitiin yhtiökauppa viedä päätökseen tammikuussa 2022.

Luonnonsuojelu ja virkistysarvojen hyväksi tehtävän projektin rahoitus tulee kokonaisuudessaan yhtiöiden ulkopuolelta. Kaupan jälkeen Virtaankosken Voima Oy muutetaan yleishyödylliseksi yhtiöksi ja muu suurelta osalta jo neuvoteltu rahoitus tulee suoraan yhtiölle, joka toteuttaa koko Virtaankosken ennallistamisprojektin. Tarvittavan asiantuntemuksen yhtiö ostaa Hiitolanjoen Voima Oy:ltä.

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön ja Hiitolanjoen Voima Oy:n näkökulmasta osto ja tytäryhtiön toteuttama projekti eivät muodosta merkittävää taloudellista riskiä, koska rahoitukset on neuvoteltu valmiiksi. Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö osallistuu Virtaankosken projektiin hankintavaiheen rahoitushaun ja siirtämisen tytäryhtiölle lisäksi vain asiantuntijapalvelulla, joka laskutetaan Hiitolanjoen Voimalta. Myös Hiitolanjoen Voima Oy:n kulut sekä korvaus työstä ja asiantuntijapalveluista tulevat täysimääräisesti katetuksi Virtaankosken projektista.

Riskin hallintaa varmistaa lisäksi Virkistysaluesäätiön kokemus padonpurkamis- ja kosken ennallistusprojektista sekä hyvät asiantuntijaverkostot. Virtaankosken projektin kestoksi on arvioitu kolmesta enintään viiteen vuotta, jonka jälkeen yhtiö kiinteistöineen myydään paikallisille omistajille, ja myyntihinta jää Hiitolanjoen Voima Oy:lle voittona/palkkiona projektista käytettäväksi esim. yhtiön omistamien Kangaskosken ja Ritakosken voimaloiden kunnostamiseen.

TULEVA TOIMINTA JA RISKIT

Säätiön toiminnan rahoituksen varmistaminen

Kunnat rahoittavat säätiön hallintokulut ja alueiden huollon kustannukset toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen perusteella. Rahoitus on sidottu asukasmääriin ollen vuoden 2020 alusta lähtien 0,60 €/asukas/vuosi. Osa-aikaisen toimitusjohtajan sekä virkistysaluekoordinaattorin henkilöstökuluista vastaa Etelä-Karjalan liitto. Tulevaisuudessa toiminnan rahoituksesta on huolehditava huomioiden luonnon virkistyskäytön kasvu (mikä on positiivinen asia maakunnan asukkaiden hyvinvoinnin kannalta) sekä väestön väheneminen, jos rahoitus edelleen perustuu asukaslukuun.

Käyttörahan riittävyys

Monen ja kustannuksiltaan mittavan hankkeen yhtäaikainen toteutus aiheutti loppuvuonna ongelmia käyttörahan riittävydessä, sillä hanketuen maksatuksen voi hakea jälkikäteen, kun laskut on maksettu. Säätiön perustoimintaan lainattiin Hiitolanjoelle lahjoitetuista varoista ja syksyllä haettiin Osuuspankin käyttötilin limiitin nostoa 100 000 euroon. Lisäksi haettiin Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja WWF:n avustusten maksu ennakkoon. Käyttöraha tulee varmistaa suuriin investointihankkeisiin.

Vakuutukset

Säätiö on vakuuttanut retkikohteiden rakenteet Lähi-Tapiolassa kiinteistön täysarvovakuutuksella. Rakenteiden vakuutus on EU:n Maaseutuohjelman investointihankkeissa rahoittajan vaatimuksena. Vakuutuskorvauksia ei ole jouduttu hakemaan, kun rakennuspaloja ei ole onneksi tapahtunut. Laitureille vakuutusyhtiö ei anna vakuutusta. Säätiöllä on myös metsävakuutus. Rastinniemen myrskyvahingolle haetaan korvaus, kun puista on saatu mittaustodistus.

Hankerahoituksen jatkuvuus

EU-hankerahoituksella toteutettujen projektien määrä on kasvanut voimakkaasti viime vuosina. Haettua hankerahoitusta on saatu hyvin retkeilyn, luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimintaympäristön kehittämiseen. Hiitolanjoen ennallistusprojektiin on saatu kerättyä avustuksia ja lahjoituksia, jotka varmistavat mittavan projektin toteutuksen. Mikäli hankerahoitusta ei olisi saatavilla tulevilla ohjelmakausilla, tulee säätiön sopeuttaa toimintaa tai etsiä muuta rahoitusta retkeilypalvelujen rakentamiseen ja toiminnan kehittämiseen.

Rakenteiden kunnossapitotarve

Säätiön virkistysalueilla ja retkisatamissa on paljon retkeilyrakenteita, joiden kunnossapito on tärkeä huomioida kestävässä toiminnassa. Rahoituksen riittävydestä infran kunnossapitoon ja tarvittaessa uusimiseen on huolehdittava.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n huoltoalus kunnostamassa Ruuhonsaarten pienemmän venelaiturin kulkusiltaa kesällä 2021. Kuva: Timo Vorne / Roope-Saimaa

Henkilöriski

Säätiön vakituisesta toiminnasta vastaavan henkilöstön työresurssi on 30+30 % työajasta. Toiminta on laajentunut ja hallintoon liittyvät tehtävät lisääntyneet. Vaikka hankerahoitusta on ollut paljon saatavilla, vaatii myös hankerahoituksen hakeminen työaika. Jatkuvuuden turvaamiseksi säätiön henkilöstöä tulisi vahvistaa ja varmistaa varahenkilöt eri tehtävissä henkilöstöriskin minimoimiseksi.

TALOUS

Yleistä taloudesta

Säätiön toiminnan pysyvä rahoitus saadaan kunnilta korvauksena virkistyspalvelujen myynnistä. Kuntarahoituksella katetaan säätiön hallinto, kiinteät kulut ja alueiden huolto ja ylläpito. Kuntarahoituksen korotus noin 16 000 euroa vuoden 2021 alusta auttoi alueiden huoltokuluissa, jotka ovat nousseet viime vuosina lisääntyvien retkeilijämäärien, palvelujen kustannusten nousun ja myös uusien alueiden myötä.

Etelä-Karjalan liitto avustaa säätiötä maksamalla osan toimitusjohtajan sekä virkistysaluekoordinaattorin palkkakuluista. Lisäksi luonnon virkistyskäytön kehittämiseen on saatu hankeavustuksia sekä kehittämis- että investointihankkeille. Vuonna 2021 säätiöllä oli käynnissä yhteensä kahdeksan omaa EU-hanketta, lisäksi säätiö oli partnerina kahdessa hankkeessa.

Talousluvut näkyvät tuloslaskelmassa ja taseessa, tarkemmat tiedot ovat saatavilla kirjanpidosta.

Säätiön muun oman toiminnan tuotto

Retkisatamissa on käytössä sauna- ja laiturimaksut, joka kerätään tilisiirtoina ja MobilePay -maksuina; tuotto oli 6 529,78 €. Saunamaksu perustuu saunojen omavastuuseen ja sen maksaa ilmeisesti vain pienempi osa retkisatamissa kävijöitä, maksun keräämiseen ei ole löytynyt tehokasta menetelmää. Saunamaksuohjeita on uusittu retkisatamissa. Muukonsaaren vuokraus siirtyi takaisin säätiölle yhteistyöyrityksen sanottua sopimuksen irti, eikä markkinointia ole tehty riittävästi. Metsänmyynnistä tuottoa saatiin 4 981,19 €; tämä tuli Kangaskosken voimalan alueen puuston harvennuksista.

Asiantuntijatyö

Säätiön toimitusjohtaja toimii myös tytäryhtiö Hiitolanjoen Voima Oy:n toimitusjohtajana, josta säätiö laskuttaa korvauksen yhtiöltä.

Avustukset

Merkittävä rahoittaja säätiön hankkeissa on Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö, jolta saadut avustukset on käytetty hankerahoituksen omarahoituksena, pääosin Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen rahoittamiin Euroopan maaseudun kehittämisohjelman hankkeisiin.

Hiitolanjoen ennallistusprojektia ovat tukeneet useat rahoittajat. Vuonna 2021 rahoituspäätökset on saatu: Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kautta MMM:n Nousu-ohjelmasta, WWF:tä ja Tuuliaisen säätiöltä, osalta saatiin avustukset maksuun jo ennakoon, osa vuosina 2022-23.

Hankerahoitus

Investointi- ja kehittämishankkeiden toteutus ja EU-rahoitus muodostaa merkittävän osan Virkistysalue-säätiön taloudesta. EU-hankkeiden kulut olivat 1 172 467,25 euroa ja tuotot 1 226 991,78 euroa. Hankkeiden budjetit ja rahoitus ovat lähtökohtaisesti tasapainossa, mutta osassa hankkeista yleiskustannukset katetaan %-perusteisella avustussummalla, eikä kaikkia yleiskustannuksia ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi jyvittää.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi muodostui säätiöllä **+110,27 €** ja koko konsernilla **-199 179,52 €**.

Säätiön perustoiminnan taloudessa korotus kuntien asukaskohtaiseen korvaukseen on ratkaiseva. Hanketoiminnassa rahoitus on aina varmistettu hanketta käynnistettäessä. Jälkikäteen maksettavat hanketuet ovat tuloksessa ja taseessa saamisina.

Tase

Säätiön taseen loppusumma **2 114 268,25 €** ja koko konsernin **2 822 595,90 €**.

Ilkka Nokelainen on Etelä-Karjalan virkistysalue-säätiön sekä säätiön tytäryhtiöiden hallituksen puheenjohtaja. Heinäkuussa 2021 puheenjohtaja teki omalla veneellään tarkastuskierroksen säätiön retkisatamiin. Kuva Ruuhonsaaresta.

Kuva: Hanna Ollikainen

TULOSLASKELMA	Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö sr		Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö sr - konserni	
	2021	2020	2021	2020
VAR SINAINEN TOIMINTA				
Varsinaisen toiminnan tuotot	166 728,59	127 384,47	154 728,59	127 384,47
Varsinaisen toiminnan kulut				
Henkilöstökulut	46 350,68	58 704,45	46 350,68	58 704,45
Poistot	2 056,72	3 009,40	11 953,93	5 248,15
Muut kulut	112 757,74	113 030,09	183 445,98	123 394,44
Varsinaisen toiminnan kulut	161 165,14	174 743,94	241 750,59	187 347,04
Hallituksen kulut				
Henkilöstökulut	8 049,07	5 732,31	8 049,07	5 732,31
Hallituksen kulut	8 049,07	5 732,31	8 049,07	5 732,31
Muut-projektit tuotot	23 795,00	71 400,00	23 795,00	71 400,00
Muut-projektit kulut	80 491,00	45 998,35	80 491,00	45 998,35
EU-projektien tuotot	1 226 991,78	439 540,95	1 226 991,78	439 540,95
EU-projektien kulut				
Henkilöstökulut	220 770,89	148 589,71	220 770,89	148 589,71
Muut kulut	951 696,36	318 759,48	951 696,36	318 891,94
EU-projektien kulut	1 172 467,25	467 349,19	1 172 467,25	467 481,65
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-4 657,09	-55 498,37	-97 242,54	-68 233,93
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta/tappio	0,00	0,00	-106 704,72	0,00
Tuotot	6 420,04	2 571,21	6 420,42	2 574,90
Kulut	1 438,85	755,96	1 438,85	760,96
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	4 981,19	1 815,25	-101 723,15	1 813,94
Avustukset ja lahjoitukset	0,00	49 810,00	0,00	49 810,00
TILIKAUDEN TULOS	324,10	-3 873,12	-198 965,69	-16 609,99
Tuloverot	213,83	0,00	213,83	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	110,27	-3 873,12	-199 179,52	-16 609,99

VASTAAVA	Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö sr		Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö sr - konserni	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pikavaikutteiset menot	0,00	0,00	0,00	48 370,20
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,00	0,00	0,00	48 370,20
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	1 310 515,68	1 310 515,68	1 346 778,57	1 341 701,07
Rakennukset ja rakennelmat	30 939,59	32 646,11	142 694,14	36 073,53
Koneet ja kalusto	1 279,78	1 129,98	5 736,50	7 072,28
Ennakkomaksut keskener.rak.	0,00	0,00	0,00	83 187,48
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 342 735,05	1 344 291,77	1 495 209,21	1 468 034,36
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	1 365 234,76	1 365 234,76	0,00	0,00
Saadut avustukset sijoituksiin	-1 365 234,76	-1 365 234,76	0,00	0,00
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,00	0,00	351 445,28	0,00
Sijoitukset osakkuusyrityksille	250 000,00	0,00	0,00	0,00
Saadut avustukset osakkuus yrityksiin	-250 000,00	0,00	0,00	0,00
Sijoitukset yhteensä	0,00	0,00	351 445,28	0,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 342 735,05	1 344 291,77	1 846 654,49	1 516 404,56
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Pitkäaikaiset saamiset				
Pääomalaina	0,00	0,00	82 500,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,00	0,00	82 500,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	12 837,80	15 500,00	437,80	15 500,00
Lainasaamiset	0,00	100 000,00	0,00	0,00
Muut saamiset	596 304,82	111 586,05	602 601,80	117 875,85
Siirtosaamiset	3 981,00	3 470,72	3 981,00	3 470,72
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	613 123,62	230 556,77	607 020,60	136 846,57
Rahat ja pankkisaamiset	158 409,58	410 438,71	286 420,81	450 061,44
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	771 533,20	640 995,48	975 941,41	586 908,01
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 114 268,25	1 985 287,25	2 822 595,90	2 103 312,57

VASTATTAVAA	Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö sr		Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö sr - konserni	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	41 412,60	41 412,60	41 412,60	41 412,60
Käyttörahan pääomatili	1 121 648,75	1 121 648,75	1 121 648,75	1 121 648,75
Edellisten tilik. voitto/tappio	178 339,60	182 212,72	241 730,66	258 340,65
Tilikauden voitto/tappio	110,27	-3 873,12	-199 179,52	-16 609,99
Oma pääoma yhteensä	1 341 511,22	1 341 400,95	1 205 612,49	1 404 792,01
Konsernireservi	0,00	0,00	250 000,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	89 782,66	0,00	89 782,66	0,00
Pitkäaikainen vieras pääoma	89 782,66	0,00	89 782,66	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Ennakkomaksut	606 274,33	579 684,05	606 274,33	579 684,05
Ostovelat	34 511,64	26 318,02	44 717,82	32 582,08
Muut velat	11 971,36	6 299,79	547 621,36	6 299,79
Siirtovelat	30 217,04	31 584,44	78 587,24	79 954,64
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	682 974,37	643 886,30	1 277 200,75	698 520,56
Vieras pääoma yhteensä	772 757,03	643 886,30	1 366 983,41	698 520,56
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 114 268,25	1 985 287,25	2 822 595,90	2 103 312,57

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätös on laadittu pien- ja mikroyrityasetuksen 4 luvun mikroyrityssäännöksiä käyttäen.

KONSERNIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö sr muodostaa Hiitolanjoen Voima Oy:n kanssa konsernin. Konsernisuhde Hiitolanjoen Voima Oy:n kanssa on alkanut 29.10.2019

Hiitolanjoen Voima Oy on ostanut 29.11.2021 Virtaankosken Voima Oy:n osakekannasta 50%. Virtaankosken Voima Oy yhdistellään konserniin osakkuusyrityksenä.

Kaikkien konserniyhtiöiden tilikausi on 1.1. - 31.12. Alakonserniin kuuluvat seuraavat yhtiöt:

	Kotipaikka	Emoyhtiön omistusosuus-%
Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö sr:n tytäryhteisöt	Imatra	
Hiitolanjoen Voima Oy	Rautjärvi	100

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Päättyneellä tilikaudella konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryritykset.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernin sisäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, pysyvien vastaavien sisäinen kate samoin kuin sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu.

Konserniin yhdistellyn osakkuusyrityksen hankinnasta syntynyt konserniaktiiva 553.523,59€ poistetaan viiden (5) vuoden aikana. Poistamaton osuus 31.12.2021 426.818,88€.

Omistukset muissa yhtiöissä

Konsernitilinpäätökseen yhdistelty osakkuusyritys

	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus-%	Omapääoma	Tilikauden tulos
Virtaankosken Voima Oy	Sysmä	50%	-75 373,59	-34 185,70

ANNETUT VAKUUKSET JA TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET JA JÄRJESTELYT

Vakuuslaji pantti	Vakuus kiinteistö, Päihä	kenen puolesta omasta
----------------------	-----------------------------	--------------------------

Muut vuokravastuut	2021	2020
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	2 063,77	2 063,77
Myöhemmin maksettavat	28 892,78	30 956,55
Yhteensä	30 956,55	33 020,32

HENKILÖSTÖ	2021	2020
Yhtiön palveluksessa on tilikauden aikana ollut keskimäärin	4,5	4,0

	Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö sr		Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö sr - konserni	
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Peruspääoma				
tk:n alussa	41 412,60	41 412,60	41 412,60	41 412,60
Peruspääoma	41 412,60	41 412,60	41 412,60	41 412,60
tk:n päätyttyä				
Käyttörahasen pääomatili				
tk:n alussa	1 121 648,75	1 121 648,75	1 121 648,75	1 121 648,75
Käyttörahasen pääomatili	1 121 648,75	1 121 648,75	1 121 648,75	1 121 648,75
tk:n päätyttyä				
Edell.tilikausien voitto/tappio				
178 339,60	178 339,60	182 212,72	241 730,66	258 340,65
Tilikauden voitto/tappio	110,27	-3 873,12	-199 179,52	-16 609,99
Oma pääoma yhteensä	1 341 511,22	1 341 400,95	1 205 612,49	1 404 792,01
tk:n päätyttyä				

TILINPÄÄTÖKSEN PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

Imatralla . päivänä . kuuta 2022

Varsinainen jäsen

Henkilökohtainen varajäsen

Ilkka Nokelainen, puheenjohtaja

Tomi Menna

Marjatta Turunen, varapuheenjohtaja

Irmeli Roste

Paavo Alander

Risto Pietiläinen

Matti Rajantie

Seppo Talka

Päivi Kärmeniemi

Galina Punkkinen

Sami Mylly

Kerttu Friman-Nummila

Minna Rasimus

Tapani Hämäläinen

Heidi Kyyrö

Juhani Limatta

Jarmo Peltonen

Kari Kotirinta

Kimmo Kylämies

Leea Ohtamaa

Hanna Ollikainen
asiamies/toiminnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Imatralla _____kuuta 2022

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Päivi Värjä
KHT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SEKÄ SÄILYTYSTAVOISTA

Tasekirja	sidottuna
Päiväkirja	atk-listoina
Pääkirja	atk-listoina

Tilikaudella käytetyt tositelajit:

415110	myyntilaskut	paperisena ja sähköisenä
415131	myyntiresk.manuaalisuoritukset	
415132	automaattisuoritukset	
415210	ostolaskut	paperisena ja sähköisenä
415231	ostoreskontran manuaalimaksut	
415232	ostoreskontran maksut linjalle	
415241	tilisiirrot	
415310	palkat	paperisena
415460	kirjanpidon muistiotositteet	paperisena

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 32 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 32 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 32 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 32 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 32 sider før denne side

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmenteckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 33 pages before this page

Dokumentet inneholder 33 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 33 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 33 sider før denne side

Detta dokument innehåller 33 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende